

www.teachmeproject.eu

Dydaktyka multimedialna

- Sztuka i nauka nauczania języka kraju przyjmującego.–

2021-1-DE01-KA220-HED-000031184

PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI

Pomoc w przygotowaniu i prowadzeniu intensywnych kursów językowych
poprzez udane warsztaty

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held
responsible for any use, which may be made of the information contained therein.

Co-funded by
the European Union

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
1. PYTANIA I ODPOWIEDZI DLA ORGANIZATORÓW KURSU ORAZ ICH NAUCZYCIELI I/LUB WSPÓŁPRACOWNIKÓW	
1.1 KWESTIE PRAWNE	5
1.1.1 Procedura wizowa	6
1.1.2 Zatrudnienie	6
1.1.3 Zakwaterowanie	7
1.2 INFORMACJE O KURSIE.....	7
2. JAK PRZYGOTOWAĆ DOBRY WARSZTAT?	10
2.1 CO TO JEST WARSZTAT?	10
2.2 PODSTAWOWE CECHY WARSZTATU	11
2.3 JAK WARSZTATY MOGĄ WZBOGACIĆ ZWYKŁE WYKŁADY?	12
2.4 DOSTĘPNE NARZĘDZIA ONLINE KTRÓRE ZWIĘKSZAJĄ SUKCES WARSZTATÓW	13
2.5 CZEGO UNIKAĆ PODCZAS PROWADZENIA WARSZTATÓW?	14
3. METODY NEURODYDAKTYCZNE W NAUCZANIU I UCZENIU SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH.....	17
3.1 PODSTAWY NEURODYDAKTYKI.....	17
3.2 JAK W PRAKTYCE WYKORZYSTYWAĆ METODY NEURODYDAKTYCZNE W NAUCZANIU JĘZYKÓW OBCYCH?	18
3.2.1 Strategie wdrażania uczenia się neurodydaktycznego	18
3.2.2 Przykłady działań neurodydaktycznych	20
4. KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA I PROBLEMY Z NIĄ ZWIĄZANE.....	23
4.1 KOMUNIKACJA – CZYM JEST I NA CZYM POLEGA?	23
4.2 KOMUNIKACJA W GRUPIE WIELOKULTUROWEJ.....	24
4.3 PROBLEMY W GRUPACH WIELONARODOWOŚCIOWYCH.....	25
4.4 JAK ROZWIĄZYWAĆ PROBLEMY W GRUPACH WIELONARODOWOŚCIOWYCH?.....	26
5. JAK OPRACOWAĆ I ZORGANIZOWAĆ INTENSYWNY KURS JĘZYKOWY?.....	29
5.1 ORGANIZACJA INTENSYWNEGO KURSU JĘZYKA KRAJU PRZYJMUJĄCEGO.....	29
5.2 SPOSTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA INTENSYWNEGO KURSU JĘZYKOWEGO	31
BIBLIOGRAFIA.....	37

TEACH ME

Dydaktyka multimedialna - sztuka i nauka nauczania języka kraju przyjmującego

Typ działania	Erasmus+ KA220-HED – Partnerstwo na rzecz współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego, 2021
Priorytet	HE: Stymulowanie innowacyjnych praktyk uczenia się i nauczania

Europa rozkwita, gdy ludzie spotykają się i rozumieją. Język jest kompetencją kluczową. Chcemy umożliwić młodym Europejczykom studiowanie w innych krajach Europy. Jednocześnie skupiamy się na krajach, w których jest mniejsze zainteresowanie tematem i na językach, które są mniej rozpowszechnione. Nauka tych języków w stosunkowo krótkim czasie wymaga rozbudowanej dydaktyki i metodologii. Proces wyjazdu do obcego kraju na studia może być skomplikowany. Jedną z przeszkód mogą być umiejętności językowe. Nie opracowano jeszcze kompleksowej metodologii i dydaktyki szybkiego nauczania języka jako drugiego dla początkujących. W żadnym z krajów partnerskich nie stwierdzono wystarczającego wsparcia (zarówno dydaktycznego jak i formalnego). W poszukiwaniu rozwiązania opisanych powyżej problemów partnerzy projektu TeachME postanowili stworzyć narzędzia internetowe oparte na neurodydaktyce nie tylko dla studentów zagranicznych, ale także dla nauczycieli, edukatorów i animatorów tego typu intensywnych kursów językowych.

Projekt przynosi znaczące rezultaty akademickie studentom, którzy chcą studiować w języku kraju przyjmującego, ponieważ oferuje innowacyjne połączenie nauczania synchronicznego i asynchronicznego. Studenci zagraniczni uzyskują autentyczne informacje o strukturach językowych, poznają słownictwo, kulturę i cywilizację, struktury gramatyczne specyficzne dla poszczególnych języków kraju przyjmującego oraz mechanizmy ich użycia. Wiążą odpowiednie struktury gramatyczne z dyskursem ustnym i pisany w rzeczywistych kontekstach komunikacyjnych. W przeciwieństwie do studentów, którzy spędzają czas w krajach, w których występują języki mniejszościowe i studiują w języku angielskim, chcemy, aby studenci zagraniczni nie tylko wybierali mniej pożądaną kraje, ale także zanurzyli się w języku i kulturze kraju goszczącego. W ten sposób uczniowie są bardziej połączeni z nauką i łączą wiedzę i umiejętności z innymi obszarami swojego życia.

W oparciu o innowacyjne podejście do nauczania oczekujemy, że organizacje partnerskie przyciągną więcej studentów zagranicznych do studiowania na uniwersytetach w krajach partnerskich, w których obowiązuje mniej języków. Cele projektu TeachME to:

- .Zwiększyć liczbę młodych ludzi, którzy chcą uczyć się mniej popularnych języków europejskich.
- Stworzyć model europejski: zestaw intensywnych programów językowych dostosowanych do potrzeb młodych ludzi zainteresowanych studiowaniem na zagranicznej uczelni w jednym z krajów partnerskich.
- Promowanie współpracy transnarodowej i wzajemnego uczenia się między partnerami reprezentującymi różne sektory edukacji w celu ulepszenia systemów, struktur i procesów edukacyjnych.
- Promowanie wymiany i widoczności dobrych praktyk, dialogu, wzajemnego uczenia się i współpracy między decydentami i zainteresowanymi stronami z krajów partnerskich.

WPROWADZENIE

Przewodnik dla nauczycieli to praktyczny poradnik dla osób organizujących i przygotowujących intensywne roczne kursy językowe. Może być również przydatny dla nauczycieli intensywnych kursów językowych, którzy znajdą w nim różne wskazówki i wytyczne dotyczące najlepszej organizacji i prowadzenia kursu, którego ambitnym celem jest umożliwienie uczniom przejścia na wyższy poziom językowy CEFR w ciągu jednego roku akademickiego.

W pierwszej części przedstawiamy przegląd najczęstszych pytań i problemów, jakie napotykają organizatorzy i nauczyciele podczas organizowania takich kursów. Kolejna część poświęcona jest przygotowaniu warsztatów dla nauczycieli. W trzeciej części przybliżamy metody neurodydaktyczne, czyli nowoczesny sposób nauczania i uczenia się języka obcego, z uwzględnieniem ich możliwości zintegrowania z jednostkami/modułami nauczania. Czwarta część dotyczy problemów w komunikacji międzykulturowej, które mogą pojawić się zwłaszcza wtedy, gdy uczniowie pochodzą z innego obszaru kulturowego niż język, którego chcą się uczyć lub gdy klasa składa się z uczniów z różnych części świata i pochodzących z różnych środowisk. Ostatnia część poświęcona jest przygotowaniu struktury i treści samego intensywnego kursu językowego.

Niniejszy przewodnik jest częścią projektu Erasmus+ TEACHME [2021-1-DE01-KA220-HED-000031184]: "PR4: Przewodnik dla organizatorów intensywnych kursów językowych", październik 2023 r.

Partnerzy współtworzący projekt:

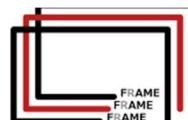
Johannes Gutenberg
Universität Mainz
(Germany)

PRISM Impresa Sociale
s.r.l.
(Italy)

PELICAN s.r.o.
(Czech Republic)

FRAME Fundacja Rozwoju
Aktywnosci
(Poland)

Universitatea
Transilvania Din Brasov
(Romania)

THE TEACH ME COMMUNITY

1. PYTANIA I ODPOWIEDZI DLA ORGANIZATORÓW KURSU ORAZ ICH NAUCZYCIELI I/LUB WSPÓŁPRACOWNIKÓW

Aby stać się dobrym organizatorem kursów językowych, należy posiadać szeroki zakres wiedzy i informacji. Ten rozdział poprowadzi Cię przez kluczowe obszary i dostarczy informacji niezbędnych do pomyślnego zorganizowania kursu językowego. Ta konkretna sekcja koncentruje się głównie na kwestiach organizacyjnych, które jako moderator musisz znać. Celem jest wyposażenie organizatora we wszystkie informacje potrzebne do zorganizowania kursu językowego.

1.1 KWESTIE PRAWNE

Jako moderator kursu językowego musisz być zaznajomiony z kwestiami prawnymi. Nawet jeśli Twoja organizacja może posiadać wszystkie akredytacje i zezwolenia na kursy językowe, kursy dla obcokrajowców mogą podlegać innym przepisom i kryteriom. Konieczne jest zapoznanie się ze wszystkimi aspektami prawnymi. Szczegóły mogą różnić się w zależności od kraju. Oto kilka przykładów tego, na czym należy się skupić.

- **Liczba uczniów** - Jaka jest maksymalna liczba uczniów w grupie? Czy są jakieś inne kryteria?
- **Liczba godzin** - Ile godzin ma mieć kurs? Czy jest to wartość łączna, miesięczna czy tygodniowa?
- **Obecność** - Ile wynosi obowiązkowa frekwencja? Co się stanie, jeśli uczeń ma mniej? Czy jesteś zobowiązany do poinformowania o tym władz?
- **Rodzaj wizy** - O jaki rodzaj wizy mogą ubiegać się studenci na podstawie dostarczonego im potwierdzenia studiowania? Jak długo jest ważna wiza? Czy jest jakiś konkretny okres, o który mogą się ubiegać?
- **Zobowiązania prawne** - Czy masz jakieś zobowiązania prawne? Czy musisz przekazać władzom jakieś informacje o uczniach?
- **Świadczenia dla studentów** - Czy studenci mają prawo do świadczeń dla studentów? Czy możesz zapewnić im legitymacje studenckie lub inne świadczenia?

Uwaga: Dodatkowe informacje dla studentów

Nawet jeśli nie masz obowiązku posiadania poniższych informacji, ponieważ nie są one bezpośrednio związane z kursem, studenci mogą o nie pytać, więc dobrze jest być przygotowanym.

1.1.1 Procedura wizowa

Informacje na temat wiz i procedur wizowych są jedną z najistotniejszych informacji dla studentów. Wizy są zwykle rzeczą, o którą studenci martwią się najbardziej. Mogą pytać o to, jak ubiegać się o wizę, kiedy i gdzie muszą się udać, czego potrzebują, o jaki rodzaj wizy mają się ubiegać, jakie dokumenty są niezbędne, jaki jest czas oczekiwania, jakie są wymagania wizowe, na jakie okres są wydawane wizy, czy istnieje możliwość jej przedłużenia i jak to zrobić, które organizacje zapewniające bezpłatną pomoc i wiele więcej. Jeśli nie zapewniaś pomocy w procesie wizowym, możesz dostarczyć im materiały pomocnicze lub informacje o organizacjach, które pomagają obcokrajowcom w uzyskaniu wizy.

1.1.2 Zatrudnienie

Wielu studentów chce pracować podczas kursu językowego i będą pytać, czy mogą podjąć pracę, jakie są warunki prawne, na jakich mogą pracować oraz o rodzaj pracy, o którą mogą się ubiegać (pełny etat, niepełny etat). Ponadto mogą poprosić Cię o radę, gdzie szukać pracy. Dobrze jest mieć gotową listę ze wskazówkami, z których stron internetowych korzystać.

W zależności od rodzaju zatrudnienia można spróbować dostosować harmonogram nauki i lekcji, aby pasował do codziennej rutyny uczniów:

 Zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin - jest to najbardziej typowy rodzaj zatrudnienia. Pracownicy mają ustalone godziny pracy i pełne przywileje urlopowe. Dla wielu pracowników zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy często wiąże się z co najmniej 40-godzinnym tygodniem pracy. Pracodawcy oczekują od swoich pełnoetatowych pracowników regularnej obecności w pracy, a także wcześniejszego powiadamiania o nieobecnościach i rozwiązaniu umowy.

Lekcje powinny być zatem zaplanowane tak, aby a) nie pokrywały się ze zmianami uczniów, b) zawierały wystarczające przerwy czasowe, aby uczniowie mogli przygotować się do następnej lekcji w wolnym czasie, odrobić pracę domową, ponownie przejść przez treść ostatniej lekcji itp. Uczniowie ci również wysoko cenią swój wolny czas i poświęcają wiele uwagi temu, gdzie inwestują swój czas i wysiłek. Dlatego bardzo ważne jest, aby starać się przygotowywać lekcje dokładnie według ich potrzeb i tak, aby uczniowie szybko zauważyli, że robią postępy w obszarach, które są dla nich ważne.

 Zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin - ci pracownicy często pracują dla firmy mniej niż 30 godzin tygodniowo. Ten rodzaj zatrudnienia obejmuje szeroki zakres opcji zatrudnienia, od pracy na nieregularne zmiany po większą swobodę w samodzielnym organizowaniu harmonogramu. Pracodawcy oczekują, że pracownicy ci będą pojawiać się w pracy na czas i planować swój czas wolny.

Proces uczenia się tych studentów może być bardziej intensywny i wymagający niż w przypadku pracowników pełnoetatowych, jednak nadal musi uwzględniać harmonogram pracy i obciążenie pracą studentów.

 Praca dorywcza - pracownicy dorywczy pracują w nieregularnych godzinach w zależności od wymagań firmy. Studenci, którzy chcą łączyć pracę i naukę, często uznają ten rodzaj zatrudnienia za idealny. Sprawdzanie grafików, praca na przydzielonych zmianach lub zamiana z innym pracownikiem to obowiązki pracowników dorywczych.

Ten rodzaj zatrudnienia, wraz z innymi specyficznymi rodzajami (staż, praktyki), jest na ogół mniej czasochłonny i może zaoszczędzić więcej wysiłku na studia lub inne obowiązki, w tym kursy językowe. Co więcej, dorywcze zatrudnienie rzadko jest celem rozwoju zawodowego studenta, w przeciwieństwie do dalszej edukacji, w tym rozwoju umiejętności językowych. Można zatem założyć, że studenci będą przygotowani do poświęcenia odpowiedniego wysiłku na kurs językowy.

1.1.3 Zakwaterowanie

Inną kwestią, z którą muszą sobie radzić zagraniczni studenci i zazwyczaj w związku z tym szukają pomocy, jest zakwaterowanie. Czy Twoja organizacja zapewnia pomoc, czy posiada akademik lub podobną placówkę? Jakie są warunki, ceny i kolejne kroki? Jeśli nie zapewniaś zakwaterowania ani nie masz umowy z taką placówką, możesz przekazać studentom informacje o tym, jakie rodzaje zakwaterowania są dostępne, jak to działa w Twoim kraju, jakie są ceny i warunki oraz pomysły, gdzie mogą je znaleźć.

1.2 INFORMACJE O KURSIE

 Cel kursu - Określ poziom językowy, od którego uczniowie zaczynają i który powinni osiągnąć do końca kursu.

 Liczebność - ilu uczniów możesz przyjąć (weź pod uwagę przestrzeń i obłożenie klasy, liczbę dostępnych nauczycieli).

 Liczba uczniów na grupę - musisz określić minimalną i maksymalną liczbę uczniów na grupę, w tym obowiązek prawny, pojemność sali lekcyjnej, jej obłożenie i dostępność nauczycieli.

 Podział uczniów - ustal realistyczne kryteria, na podstawie których podzielisz uczniów na grupy, np. język ojczysty lub pochodzenie, poziom znajomości języka, wiek, konkretny cel kursu itp.

 Liczba godzin - aby zrealizować cel kursu (osiągnięcie określonego poziomu językowego), musisz ustalić liczbę godzin, która musi być również zgodna z obowiązkami prawnymi.

 Forma studiów - Zdecyduj, jaką formę będą miały zajęcia - stacjonarną, online czy mieszaną.

- **Profilowanie kursu** - język ogólny, specjalistyczny, przygotowanie do podjęcia studiów lub zdania konkretnego egzaminu itp.
- **Nauczyciele** - upewnij się, że masz wystarczającą liczbę kompetentnych nauczycieli, aby objąć wszystkie lekcje i grupy.
- **Ramy czasowe**- Rozplanuj cały kurs, od zapisów i rozpoczęcia do końca roku szkolnego, w tym wakacji. Ponadto uwzględnij oczekiwane postępy uczniów w ciągu roku, testy i okres egzaminów.
- **Zapisy** - harmonogram (początek, termin), warunki przyjęcia (np. egzamin), wymagane dokumenty, formularz zapisu,
- **Opłaty za szkołę** - cena, harmonogram opłat, możliwość rozłożenia na raty, forma płatności (przelew, gotówka, przekaz pieniężny), stypendium, zniżki, polityka zwrotu pieniędzy itp.
- **Wymagania dotyczące kursu** - co studenci muszą zrobić, aby pomyślnie zaliczyć kurs, np. osiągnąć określoną frekwencję (jaki jest dopuszczalny procent nieobecności, jak wygląda system monitorowania), zaliczyć test postępów i/lub egzamin końcowy (ile testów w ciągu kursu, w jakiej formie, jakie są progi procentowe na konkretną ocenę) itp.
- **Harmonogram zajęć**
- **Egzamin językowy** - możliwość/obowiązek przystąpienia do egzaminu, cena, liczba prób, termin, forma, warunki zdania, znaczenie egzaminu (uczelnia, praca itp.).
- **Oceny** - w jakiej formie i jak często
- **Certyfikaty** - jakie certyfikaty mogą uzyskać studenci, na jakich warunkach,
- **Program kursu** - materiały do nauki
- **Wsparcie systemu nauki i materiały do nauki** - dla nauczycieli i uczniów, dostępne online i fizyczne materiały do nauki
- **Sprzęt** - opcje sprzętu, dostępne platformy i subskrypcje, dane do logowania, elektronika (notebooki, głośniki, Wi-Fi itp.), samouczki (know-how, jak z nim pracować).
- **Komunikacja** - forma komunikacji z nauczycielami, z uczniami, między nauczycielami, między uczniami a nauczycielami, np. używane platformy.
- **System wsparcia i warsztaty** - dostępne dla nauczycieli, np. rozwiązywanie konfliktów, komunikacja wielokulturowa itp.

- **Prawa i obowiązki dla nauczycieli** - odwoływanie lekcji, rejestrowanie obecności itp.
- **Prawa i obowiązki dla studentów** - nieobecności, skargi, wsparcie i konsultacje
- **Ogólne warunki i zasady** - RODO, regulamin szkoły itp.
- **Marketing** - materiały promocyjne, prospekty
- **Ogólne informacje dla studentów** - broszura dotycząca kursu, przewodnik po mieście (kraju)
- **Inne** - klucze, wynagrodzenie, umowa itp.
- **Zajęcia pozalekcyjne** - organizowane przez szkołę dla uczniów (zajęcia integracyjne, zajęcia rekreacyjne), możliwości dla nauczycieli (np. zajęcia pozalekcyjne, wycieczki)
- **Inne możliwości dla studentów:** praca w niepełnym wymiarze godzin w organizacji, staże, udział w projektach, dodatkowe kursy, wolontariat itp.

2. JAK PRZYGOTOWAĆ DOBRY WARSZTAT?

W tym rozdziale skupiamy się na tym, jak przygotować udany warsztat, który powinien być dobrze zaprojektowany, skuteczny i interesujący, aby zaangażować uczestników, ułatwić naukę i osiągnąć zamierzone cele. Z tego powodu zdecydowaliśmy się podzielić tę sekcję na kilka kluczowych podrozdziałów:

- Co to jest warsztat?
- Podstawowe cechy warsztatu
- Jak warsztaty mogą wzbogacić zwykłe wykłady?
- Dostępne narzędzia online zwiększające powodzenie warsztatów
- Czego unikać podczas prowadzenia warsztatów?

Niniejszy rozdział ma na celu dostarczenie czytelnikom ważnych informacji na temat podstawowych cech, które należy wziąć pod uwagę przy planowaniu udanych warsztatów.

2.1 CO TO JEST WARSZTAT?

Chociaż wiele osób używa tych terminów zamiennie, warsztaty i lekcje mają w rzeczywistości różne znaczenie. W istocie obie są metodami instruktazowymi stosowanymi w edukacji, ale mają różne cechy i cele. Warsztat to praktyczne, interaktywne doświadczenie, w którym uczestnicy współpracują w celu zdobycia nowych umiejętności lub znalezienia rozwiązania konkretnego problemu. Z kolei lekcja jest bardziej konwencjonalną formą nauczania, w której nauczyciel uczy uczniów.

Podsumowując, warsztaty kładą nacisk na interaktywną naukę, rozwój umiejętności i praktyczne zastosowanie często poprzez wspólne działania. Są bardziej partycypacyjne i skupiają się na działaniu. Zaś lekcja skupia się na ustrukturyzowanym dostarczaniu treści, budowaniu podstawowej wiedzy i zrozumieniu koncepcji teoretycznych. Zazwyczaj jest prowadzona przez instruktora i ma na celu przekazanie informacji uczniom. Zarówno warsztaty, jak i lekcje mają swoje miejsce w edukacji, a wybór między nimi zależy od celów nauczania, przedmiotu i pożądaných rezultatów.

Poniżej znajduje się bardziej szczegółowe wyjaśnienie kluczowych aspektów warsztatów:

- **Interaktywne i praktyczne:** Warsztaty to wysoce interaktywne i praktyczne doświadczenia edukacyjne. Uczestnicy często aktywnie angażują się w działania, dyskusje i ćwiczenia praktyczne.
- **Koncentracja na zastosowaniu:** Warsztaty kładą nacisk na praktyczne zastosowanie wiedzy i umiejętności. Uczestnicy są zachęceni do stosowania koncepcji teoretycznych w rzeczywistych kontekstach i sytuacjach.
- **Rozwój umiejętności:** Warsztaty są szczególnie odpowiednie do rozwijania umiejętności. Koncentrują się one na nauczaniu konkretnych umiejętności, technik lub metodologii związanych z daną dziedziną lub tematem.

- **Wspólne uczenie się:** Warsztaty często obejmują pracę grupową, burze mózgów i wspólne rozwiązywanie problemów. Uczestnicy dzielą się swoimi pomysłami, doświadczeniami i spostrzeżeniami.
- **Różnorodne aktywności:** Warsztaty mogą obejmować różne działania, takie jak odgrywanie ról, studia przypadków, symulacje, praktyczne eksperymenty i interaktywne dyskusje.
- **Personalizacja:** Warsztaty mogą być dostosowane do konkretnych potrzeb, pozwalając uczestnikom na dogłębne zbadanie tematów w tempie, które im odpowiada.
- **Praktyczne przykłady:** Warsztaty wykorzystują rzeczywiste przykłady i konteksty, aby zilustrować koncepcje i zasady, dzięki czemu nauka jest istotna i możliwa do odniesienia do własnego życia.
- **Nauka stosowana:** Uczestnicy opuszczają warsztaty z namacalnym zrozumieniem, jak zastosować to, czego się nauczyli w praktycznych sytuacjach.

2.2 PODSTAWOWE CECHY WARSZTATU

Aby osiągnąć wcześniej wspomniane cele, oto podstawowe cechy, które należy wziąć pod uwagę podczas planowania udanych warsztatów:

- **Jasne cele i wyniki:** Jasno określ cele warsztatów i to, co uczestnicy zyskają dzięki uczestnictwu w nich. Upewnij się, że cele te zostały przekazane z wyprzedzeniem, aby uczestnicy zrozumieli, czego mogą się spodziewać.
- **Angażujące treści:** Twórz treści, które są istotne, pouczające i interaktywne. Korzystaj z różnych mediów, takich jak prezentacje, filmy, studia przypadków i ćwiczenia praktyczne, aby utrzymać zaangażowanie uczestników.
- **Działania interaktywne:** Włącz różne interaktywne działania, takie jak dyskusje grupowe, burze mózgów, odgrywanie ról, symulacje i ćwiczenia praktyczne. Działania te zachęcają do uczestnictwa i pomagają wzmocnić naukę.
- **Różne style uczenia się:** Uznaj, że uczestnicy mają różne preferencje dotyczące uczenia się. Zaoferuj połączenie działań wizualnych, słuchowych i kinestetycznych, aby dostosować się do różnych stylów uczenia się.

2.3 JAK WARSZTATY MOGĄ WZBOGACIĆ ZWYKŁE WYKŁADY?

Wzbogacenie zwykłych zajęć o warsztaty może znacznie poprawić doświadczenie edukacyjne studentów, zapewniając im bardziej interaktywne, praktyczne i oparte na współpracy możliwości zaangażowania się w przebieg kursu. Warsztaty są w końcu cennym dodatkiem do tradycyjnych lekcji i doświadczeń edukacyjnych. Jak wspomniano wcześniej, warsztaty zapewniają interaktywne i praktyczne podejście do nauki, które może poprawić zrozumienie przez uczniów materiału kursu i promować rozwój umiejętności praktycznych.

W szczególności:

- **Nauka uzupełniająca:** Warsztaty często mają na celu uzupełnienie i wzmocnienie tradycyjnych lekcji. Zapewniają one studentom przestrzeń do zastosowania koncepcji teoretycznych poznanych podczas wykładów lub zajęć w praktycznych kontekstach
- **Zaangażowanie i interakcja:** Warsztaty oferują bardziej interaktywne i angażujące środowisko w porównaniu do tradycyjnych zajęć. To zaangażowanie może prowadzić do zwiększonego uczestnictwa, dyskusji i krytycznego myślenia wśród studentów.
- **Rozwój umiejętności:** Warsztaty są doskonałą okazją do nauczania konkretnych umiejętności, które mogą być trudne do przekazania wyłącznie poprzez wykłady. Umiejętności te mogą obejmować zarówno metodologie badawcze, jak i praktyczne techniki związane z dziedziną studiów.
- **Zastosowanie w świecie rzeczywistym:** Warsztaty mogą wypełnić lukę między wiedzą akademicką a rzeczywistymi zastosowaniami. Pozwalają one uczniom zobaczyć, jak teorie i koncepcje przekładają się na praktyczne sytuacje.
- **Wspólne uczenie się:** Wiele warsztatów obejmuje zajęcia grupowe, dyskusje i ćwiczenia w rozwiązywaniu problemów. Zachęca to do wspólnej nauki i pomaga uczniom rozwijać umiejętności pracy zespołowej i komunikacji.
- **Nauka przez doświadczenie:** Warsztaty oferują możliwości uczenia się przez doświadczenie, w którym uczniowie aktywnie angażują się w zadania i doświadczenia. Ten rodzaj nauki może prowadzić do głębszego zrozumienia i zapamiętania informacji.
- **Szkolenie praktyczne:** Warsztaty obejmujące praktyczne ćwiczenia, takie jak eksperymenty laboratoryjne lub korzystanie z oprogramowania, mogą pomóc uczniom rozwinąć praktyczne kompetencje, które mają bezpośrednie zastosowanie w ich przyszłej karierze.
- **Krytyczne myślenie i rozwiązywanie problemów:** Wiele warsztatów ma na celu sprawdzenie umiejętności krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Mogą one przedstawiać złożone sytuacje, które wymagają od uczniów analizy, oceny i opracowania rozwiązań.

- **Elastyczność i różnorodność formatów:** Istnieją różne formaty prowadzenia warsztatów, takie jak wydarzenia jednodniowe, spotkania wieloseesyjne lub warsztaty online. Ta elastyczność pozwala dostosować się do różnych preferencji i harmonogramów nauki.
- **Rozwój zawodowy:** Niektóre warsztaty mają na celu poprawę umiejętności zawodowych uczniów, takich jak komunikacja, przywództwo i zarządzanie czasem. Umiejętności te są cenne zarówno w kontekście akademickim, jak i zawodowym.
- **Przygotowanie do projektów badawczych:** Warsztaty mogą przygotować studentów do projektów badawczych, ucząc ich metodologii badań, technik analizy danych i kwestii etycznych.

W każdym przypadku ważne jest, aby dostosować treść warsztatów do celów kursu, jasno przekazać studentom harmonogram i cele warsztatów oraz zapewnić wszelkie niezbędne materiały do zajęć warsztatowych. Włączając interaktywne warsztaty do wykładów, tworzysz środowisko, w którym studenci aktywnie uczestniczą, współpracują i stosują swoją wiedzę, co prowadzi do głębszego zrozumienia tematu. Taka integracja przyczynia się do wszechstronnego i wzbogacającego doświadczenia edukacyjnego dla uczniów.

2.4 DOSTĘPNE NARZĘDZIA ONLINE KTRÓRE ZWIĘKSZAJĄ SUKCES WARSZTATÓW

There are nowadays numerous online tools available to enhance the success of your workshop by improving organization, engagement, collaboration, and communication. Here is a list of tools and how they can be integrated into your workshop:

Obecnie dostępnych jest wiele narzędzi online, które zwiększają sukces warsztatów poprzez poprawę organizacji, zaangażowania, współpracy i komunikacji. Oto lista narzędzi i sposobów ich integracji z warsztatami:

Narzędzia do wideokonferencji:

- **Zoom, Microsoft Teams, Google Meet:** Platformy te umożliwiają organizowanie wirtualnych warsztatów. Zapewniają one takie funkcje jak udostępnianie ekranu, pokoje konferencyjne i interakcje w czasie rzeczywistym.

Narzędzia do wspólnej pracy

- **Miro, MURAL, Microsoft Whiteboard:** Narzędzia te oferują wirtualne tablice do wspólnej burzy mózgów, mapowania myśli i organizacji pomysłów.

Narzędzia sondażowe i ankietowe:

- **Slido, Mentimeter, Poll Everywhere:** Zaangażuj uczestników, przeprowadzając ankiety, sondaże i quizy na żywo.

Udostępnianie i przechowywanie plików:

 Dysk Google, Dropbox, OneDrive: Gwarantują łatwe udostępnianie materiałów warsztatowych, zasobów i szablonów.

Interaktywne narzędzia do prezentacji:

 Prezi, Canva, Visme: Twórz angażujące i interaktywne prezentacje, które utrzymają wizualne zaangażowanie uczestników. Włącz interaktywne elementy takie jak klikalne linki, osadzone filmy i animacje, aby poprawić wrażenia z nauki.

Informacje zwrotne i narzędzia oceny:

 Formularze Google, SurveyMonkey: Umożliwiają zbieranie informacji zwrotnych od uczestników na temat treści, formy i organizacji warsztatów.

Narzędzia do sporządzania notatek i dokumentacji:

 Evernote, OneNote, Notion: Zachęcaj uczestników do robienia notatek, współpracy nad udostępnionymi materiałami i dokumentowania kluczowych spostrzeżeń. Możesz także utworzyć centralny dokument, w którym uczestnicy mogą wspólnie robić notatki i przechwytywać ważne informacje.

Włączając te narzędzia do warsztatów, należy pamiętać o zapewnieniu jasnych instrukcji i wskazówek dotyczących ich efektywnego wykorzystania. Upewnij się, że uczestnicy czują się komfortowo z narzędziami przed rozpoczęciem warsztatów i bądź przygotowany na rozwiązywanie wszelkich problemów technicznych, które mogą się pojawić. Zawsze nadawaj priorytet celom edukacyjnym warsztatu i wybieraj narzędzia, które najlepiej je wspierają

2.5 CZEGO UNIKAĆ PODCZAS PROWADZENIA WARSZTATÓW?

Wreszcie, chociaż warsztaty mogą być bardzo skuteczne w zwiększaniu doświadczeń edukacyjnych, istnieją pewne pułapki i wyzwania, których należy unikać, aby warsztaty odniosły sukces. Oto kilka rzeczy, których należy unikać:

 Przeładowanie treścią: Unikaj upychania zbyt dużej ilości treści w jednym warsztacie. Uczestnicy potrzebują czasu, aby głęboko zaangażować się w działania, omówić koncepcje i zastanowić się nad swoją nauką. Skup się na jakości, a nie na ilości.

 Ignorowanie różnorodności uczestników: Uczestnicy pochodzą z różnych środowisk, mają różne style uczenia się i poziomy umiejętności. Unikaj zakładania jednolitości i projektuj działania, które zaspokajają różne preferencje i umiejętności uczenia się. Uczestnicy powinni również czuć się

komfortowo, dzieląc się swoimi przemyśleniami i opiniami bez obawy przed osądem. Stwórz pełne szacunku i integracyjne środowisko, w którym wkład każdego jest ceniony.

 Prowadzenie w stylu monologu: Warsztaty powinny być interaktywne i angażujące. Unikaj prowadzenia wykładów przez dłuższy czas. Zamiast tego organizuj dyskusje, zajęcia grupowe i praktyczne doświadczenia, aby zachęcić do aktywnego uczestnictwa.

 Brak struktury: Chociaż warsztaty powinny zachęcać do kreatywności, nadal wymagają struktury. Upewnij się, że istnieje wyraźna sekwencja działań i spójny przeptyw, który prowadzi do osiągnięcia celów edukacyjnych.

 Ignorowanie dynamiki grupy: Jeśli włączasz zajęcia grupowe, pamiętaj o dynamice grupy. Nierówne uczestnictwo, konflikty lub dominujące osobowości mogą utrudniać skuteczność warsztatów.

 Usterki technologiczne: Jeśli Twój warsztat opiera się na technologii, przygotuj się na problemy techniczne. Przygotuj plan awaryjny na wypadek problemów z Wi-Fi, awarii sprzętu lub usterek oprogramowania.

 Brak elastyczności: Chociaż planowanie jest kluczowe, należy być otwartym na dostosowanie warsztatu w oparciu o informacje zwrotne w czasie rzeczywistym i potrzeby uczestników. Elastyczność pozwala sprostać nieoczekiwanym wyzwaniom lub wykorzystać cenne momenty nauczania.

 Zaniedbanie oceny i informacji zwrotnej: Bez oceny efektów uczenia się i zbierania informacji zwrotnych nie będziesz wiedział, czy Twoje warsztaty były skuteczne. Uwzględnij oceny i możliwości dzielenia się przemyśleniami przez uczestników.

 Lekceważenie logistyki: Zwracaj uwagę na szczegóły logistyczne, takie jak rozmieszczenie miejsc siedzących, materiały, konfiguracja pomieszczenia i komfort. Ignorowanie tych aspektów może rozpraszać uwagę i zakłócać przebieg warsztatów.

Unikając tych typowych pułapek, możesz tworzyć warsztaty, które są angażujące, skuteczne i mają znaczący wpływ na doświadczenia edukacyjne uczestników.

 Praktyczne zastosowanie: Zapewnij uczestnikom możliwość zastosowania w praktyce tego, czego się nauczyli. Uwzględnij rzeczywiste przykłady, studia przypadków i praktyczne ćwiczenia, które pozwolą uczestnikom wykorzystać nową wiedzę i umiejętności.

 Współpraca i tworzenie sieci: Wspieranie interakcji między uczestnikami. Korzystaj z lodołamaczy, sesji przerwanych i zajęć grupowych, aby zachęcać do współpracy i nawiązywania kontaktów.

- **Ekspert prowadzący/prezenter:** Posiadanie doświadczonego i wykwalifikowanego moderatora lub prezentera, który potrafi skutecznie przekazywać treści, angażować uczestników i zarządzać przebiegiem warsztatów znacząco poprawi efektywność warsztatów.
- **Ustrukturyzowana agenda:** Opracuj jasną i dobrze zorganizowaną agendę, która określa cele, harmonogram i działania każdej sesji. Trzymaj się harmonogramu, aby uczestnicy byli zaangażowani i zawsze na bieżąco.
- **Mechanizmy przekazywania informacji zwrotnych:** Zapewnij uczestnikom możliwość przekazywania informacji zwrotnych w trakcie warsztatów. Mogą to być ankiety, sondaże lub otwarte dyskusje. Wykorzystaj ich opinie, aby w razie potrzeby wprowadzać poprawki w czasie rzeczywistym.
- **Sesje pytań i odpowiedzi:** Przeznacz czas dla uczestników na zadawanie pytań i poszukiwanie wyjaśnień. Zwiększa to zrozumienie i zaangażowanie, ponieważ uczestnicy czują, że ich obawy zostały uwzględnione.
- **Pomoce wizualne:** Używaj wizualizacji, takich jak slajdy, diagramy i wykresy, aby zwiększyć zrozumienie. Pomoce wizualne ułatwiają zrozumienie złożonych informacji.
- **Integracja technologii:** Zintegruj odpowiednie technologie, jak wspomniano w poprzednich punktach, aby zwiększyć zaangażowanie i interakcję. Narzędzia online mogą ułatwiać ankiety, współpracę i interaktywne treści.
- **Opowiadanie historii:** Włącz historie, anegdoty i przykłady z życia wzięte, aby zilustrować koncepcje. Historie sprawiają, że treść jest relatywna i zapada w pamięć.
- **Różnorodność tempa i formatów:** Utrzymuj dynamiczne tempo poprzez naprzemienne stosowanie różnych aktywności i formatów. Zapobiega to monotonii i utrzymuje uwagę uczestników.
- **Integracja i szacunek:** Tworzenie środowiska integracyjnego, w którym cenione są perspektywy i doświadczenia wszystkich uczestników to podstawa pracy w grupie. Szanuj różne punkty widzenia i zachęcaj do otwartego dialogu.
- **Czas na refleksję:** Wyznacz uczestnikom czas na zastanowienie się nad tym, czego się nauczyli i jak mogą to zastosować w swoim kontekście. Refleksja zwiększa poziom zapamiętywania i wdrażania.
- **Jasne wnioski:** Podsumuj kluczowe punkty i wnioski na koniec każdej sesji. Zapewnij uczestnikom materiały, do których mogą się odwołać po warsztatach.
- **Elastyczność:** Bądź przygotowany na dostosowanie warsztatu do potrzeb i zaangażowania uczestników. Elastyczne podejście pozwala dostosować się do nieoczekiwanych możliwości lub wyzwań.

Włączając te funkcje do swoich warsztatów, możesz stworzyć dynamiczne, angażujące i skuteczne doświadczenie edukacyjne, które będzie rezonować z uczestnikami i pomoże im osiągnąć pożądane rezultaty.

3. METODY NEURODYDAKTYCZNE W NAUCZANIU I UCZENIU SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH

Od lat osiemdziesiątych metody neurodydaktyki miały na celu znalezienie najbardziej skutecznych sposobów nauczania z perspektywy uczenia się przyjaznego dla mózgu. Ponieważ mózg jest centralnym organem w procesie uczenia się, metody te mogą być postrzegane jako najbardziej korzystne dla skutecznego uczenia się (Moravcová & Maďarová 2016: 635). Niniejszy rozdział koncentruje się w szczególności na tym, w jaki sposób neurodydaktyka może być wdrażana w nauczaniu języków obcych.

Celem jest przedstawienie metod neurodydaktycznych i ich korzyści dla nauczycieli w nauczaniu języków obcych w różnych instytucjach edukacyjnych, takich jak szkoły językowe. Ponadto, rozdział ten jest skierowany do moderatorów, którzy organizują szkolenia dla nauczycieli, aby zapewnić im wiedzę na temat zalet neurodydaktyki. Rozdział rozpoczyna się opisem podstawy neurodydaktyki i jej zastosowania w nowoczesnym nauczaniu języków obcych, a kończy się praktycznymi wskazówkami, jak wdrożyć te metody na lekcjach. Krótko mówiąc, celem tego rozdziału jest pomoc nauczycielom w wykorzystaniu metod neurodydaktycznych w ich własnym nauczaniu języków obcych. Czym jest neurodydaktyka w nauczaniu i uczeniu się języków obcych? Jak i dlaczego stosować nauczanie przyjazne mózgowi w nauczaniu języków obcych? W jaki sposób organizatorzy kursu mogą informować nauczycieli o metodach neurodydaktyki?

3.1 PODSTAWY NEURODYDAKTYKI

Termin neurodydaktyka został po raz pierwszy użyty przez niemieckiego profesora dydaktyki matematyki Gerharda Preiße w 1988 roku i od tego czasu ta nowa interdyscyplinarna dziedzina nauki łączy wyniki badań nad mózgiem z efektywnymi procesami edukacyjnymi (Moravcová & Maďarova 2016: 635). Mózg jest ważną częścią procesu uczenia się, a neurodydaktyka ma na celu znalezienie przyjaznych dla mózgu sposobów organizacji edukacji. Jest to uważane za najbardziej skuteczny sposób uczenia się (por. Grein i inni 2022: 63).

Głównymi funkcjami mózgu w procesach uczenia się jest jego zdolność do gromadzenia wiedzy i przechowywania jej w pamięci do późniejszego wykorzystania. Dlatego uczenie się przyjazne dla mózgu ma miejsce, gdy sytuacja uczenia się wzmacnia te procesy (Moravcová & Maďarová 2016, 635-637; Grein i inni 2022, 7, 26-35, 52-56). Metody neurodydaktyczne obejmują pomysły, które zwiększają motywację i pozytywne emocje uczniów w stosunku do poznawanego przedmiotu, zwracają uwagę na różnorodność i indywidualność uczniów oraz poprawiają funkcje mózgu poprzez zwiększenie krążenia krwi w organizmie, zmniejszenie stresu i tworzenie sesji nauki, które są najbardziej wydajne dla mózgu (Grein i in. 2022, 7, 63-64). Praktycznymi sposobami promowania uczenia się przyjaznego mózgowi może być zwiększenie

ruchu podczas lekcji w celu poprawy biologicznych funkcji mózgu, włączenie humoru w celu stworzenia bardziej pozytywnej atmosfery w klasie (Sousa 2022, 58-59) oraz stosowanie różnorodnych metod nauczania w celu uwzględnienia indywidualności uczniów.

Metody neurodydaktyczne wspierają zasady nowoczesnego nauczania języków obcych. W ostatniej połowie XX wieku lepsze zrozumienie uczenia się, a także zmiany w społeczeństwie, takie jak zwiększona globalizacja i cyfryzacja, doprowadziły do przekształcenia nauczania języków obcych. Głównym celem nie jest już tylko nauka stałych struktur języka, ale nauczenie uczniów umiejętności wyrażania siebie w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Metody nauczania języków obcych stały się bardziej zróżnicowane i elastyczne, aby wykorzystać indywidualność uczniów (Doff, 2020). Aby pomóc nauczycielom w ustrukturyzowaniu lekcji i zdefiniowaniu celów nauczania, idee nowoczesnego nauczania języków obcych można podsumować w następujących zasadach dydaktyczno-metodycznych: orientacja na kompetencje, orientacja na sukces, orientacja na działanie, orientacja na zadanie, orientacja na interakcję, kontekstualizacja i autentyczność, personalizacja, aktywizacja ucznia, orientacja na treść i promowanie autonomii ucznia (Funk i in. 2014). Zasady te obejmują różne obszary sytuacji uczenia się i dlatego mogą być postrzegane jako podstawa skutecznego nauczania.

Zasady nowoczesnego nauczania języków obcych również dobrze pasują do metod neurodydaktycznych: zwracają uwagę na indywidualność uczniów i znaczenie korzystania z wielu metod. W rezultacie metody neurodydaktyczne byłyby doskonałymi narzędziami do osiągnięcia celów nowoczesnej nauki języków obcych. Ponadto metody przyjazne mózgowi mają na celu poprawę wyników nauczania i zwiększenie motywacji uczniów do nauki. Już tylko z tego powodu nauczyciele języków obcych powinni wykorzystywać wyniki badań neurodydaktycznych podczas planowania swoich lekcji.

3.2 JAK W PRAKTYCE WYKORZYSTYWAĆ METODY NEURODYDAKTYCZNE W NAUCZANIU JĘZYKÓW OBCYCH?

3.2.1 Strategie wdrażania uczenia się neurodydaktycznego

Istnieje kilka strategii wdrażania metod neurodydaktycznych w nauczaniu języków obcych. Nauka języków sama w sobie jest złożonym procesem, dlatego też współczesne badania zalecają stosowanie kilku metod nauczania zamiast jednej. Jak wyjaśniono wcześniej, neurodydaktyka również uznaje tę różnorodność uczniów i zachęca do jednoczesnego korzystania z wielu sposobów nauczania. Ponadto różnorodność metod może pomóc zmotywować uczniów i utrzymać ich zainteresowanie wprowadzającymi treściami (Doff 2020, 13-16; Riemer 2020, 29).

Poniżej przedstawiono niektóre z najczęstszych strategii, w jaki sposób nauczyciele mogą wdrażać metody neurodydaktyczne do swojego nauczania w praktyce.

- **Ruch:** Ruch i ćwiczenia fizyczne przynoszą wiele korzyści dla funkcjonowania mózgu, dlatego nauczyciele powinni zachęcać uczniów do ruchu podczas zajęć. Może to być działanie, tworzenie grup do wspólnej pracy lub coś tak prostego, jak zbieranie materiałów do nauki (Sousa 2011, 34).

- **Motywacja:** Motywacja pomaga pamięci przechowywać wiedzę, która jest niezbędna do nauki. Osobiste zainteresowanie zwiększa motywację, ale nauczyciele mogą również motywować uczniów, na przykład pozwalając im być kreatywnymi, angażując ich w rozwój lekcji lub udzielając informacji zwrotnych, które zachęcają do nauki (Sousa 2011, 71-72).
- **Emocje:** Silne pozytywne i negatywne emocje świadczą o tym, że coś jest dla nas ważne, dlatego zapamiętujemy je lepiej niż sytuacje, które nie mają znaczenia emocjonalnego. W przypadku uczenia się pozytywne emocje są kluczowe, ponieważ ekscytują i motywują uczniów do nauki. Dlatego nauczyciele powinni dążyć do zwiększenia pozytywnych emocji i zmniejszenia negatywnych uczuć, takich jak stres i strach. Aby to osiągnąć, nauczyciel może włączyć humor do lekcji. Śmiech poprawia funkcje mózgu i pomaga stworzyć pozytywną atmosferę w klasie (Moravcová & Maďarova 2016, 635-637; Sousa 2011, 48, 58-59, 68-69). Innym sposobem na zwiększenie pozytywnych emocji jest włączenie do lekcji elementu napięcia i ekscytacji, na przykład poprzez element zaskoczenia lub grywalizacji.
- **Ustalenie znaczenia:** Znajomość znaczenia i celu nauki motywuje uczniów. Aby ustalić znaczenie, nauczyciele mogą powiązać treści nauczania z przeszłymi doświadczeniami uczniów i innymi aspektami ich życia. Ten rodzaj kontekstualizacji sprawi, że zadania będą bardziej osobiste i znaczące (Sousa 2011, 45-55, 74-75, 160).
- **Interakcje społeczne:** Wspólna nauka jest dobrym sposobem na włączenie kilku przyjaznych dla mózgu metod uczenia się, takich jak ruch czy pozytywne środowisko uczenia się, które można osiągnąć poprzez relacje społeczne i poprawę umiejętności komunikacyjnych (Sousa 2011, 78-79).
- **Atmosfera uczenia się:** Uczniowie powinni czuć się fizycznie i emocjonalnie bezpiecznie, aby próbować nowych rzeczy bez obawy o popełnienie błędów. Nauczyciele mogą poprawić atmosferę w klasie, promując pozytywne relacje między uczniami i rozmawiając z nimi o tym, jak się czują podczas lekcji (Sousa 2022, 43,48, 105).
- **Efekt pierwszeństwa-nowości:** Uczniowie mają tendencję do uczenia się najwięcej podczas pierwszej części lekcji, najmniej koncentrują się podczas drugiej części i ponownie uczą się lepiej podczas trzeciej części. Aby lekcja była przyjazna dla mózgu, nauczyciele powinni zaplanować strukturę lekcji zgodnie z tymi okresami (Sousa 2011, 129-130).
- **Style uczenia się i preferencje sensoryczne:** Uczniowie mają różne preferencje sensoryczne i style uczenia się. Aby rozpoznać te różnice, nauczyciele powinni uwzględniać działania, które podążają za różnymi stylami i aktywują wszystkie zmysły (Sousa 2011, 59-60).
- **Kompetencje komunikacyjne w drugim języku:** Jeśli uczniom brakuje kompetencji komunikacyjnych, mogą nie mieć pewności siebie w używaniu języka obcego w sytuacjach komunikacyjnych. Kompetencje komunikacyjne obejmują umiejętności gramatyczne,

umiejętności socjolingwistyczne, umiejętności dyskursu i umiejętności strategiczne (Sousa 2011, 108, 208 - 209).

3.2.2 Przykłady działań neurodydaktycznych

W tej części przedstawione zostaną przykładowe ćwiczenia, które zawierają elementy neurodydaktyczne, aby zilustrować, jak nauka przyjazna mózgowi może wyglądać w praktyce. W ten sposób każdy sektor kompetencji językowych jest powiązany z jednym ćwiczeniem, aby dać kompleksowy przegląd.

Gramatyka

Kompetencje gramatyczne w nauczaniu języka obcego mogą być wzmocnione przez ćwiczenie o nazwie "Co można tam robić?". Zaczyna się ono od opisu zasad i sugestii dotyczących konkretnych miejsc pracy (np. supermarket, dworzec kolejowy itp.). Wskazuje się, co można tam robić, czego nie wolno tam robić i co należy lub trzeba tam robić. Następnie kolejni uczestnicy formułują zdania jedno po drugim, a grupa ma za zadanie odgadnąć, jaki rodzaj miejsca został opisany. Z perspektywy neurodydaktyki gry polegające na zgadywaniu utrzymują uwagę, podczas gdy związek ze światem realnym w odniesieniu do rzeczywistych lokalizacji i miejsc tworzy znaczenie, które promuje długoterminowe przechowywanie treści nauczania.

Słownictwo

Związek z realnym światem dotyczy również opartej na słownictwie gry o nazwie "Pakujemy walizkę". Kręci się ona wokół pakowania przedmiotów - a dokładniej rzecz ujmując, grupa musi po kolei wymieniać przedmioty (a także rzeczy niematerialne, takie jak "miłość"), które chce zabrać ze sobą na wakacje. Każdy uczestnik musi wymienić wszystkie wcześniej wymienione rzeczy, dodając jednocześnie nową. Jeśli uczestnik nie jest w stanie wykonać zadania samodzielnie, gdyż nie pamięta określonego przedmiotu, można mu pomóc lub go wyeliminować. Koncentrując się na korzyściach neurodydaktycznych tego zadania, konieczność zapamiętywania i czynnik zaskoczenia wymienianymi przedmiotami wyraźnie przyczyniają się do ogólnego napięcia, które obejmuje emocje i rywalizację w sensie uczenia się przyjaznego dla mózgu.

Słuchanie

Kolejna aktywność o nazwie "Kto mówi prawdę" zawiera elementy grywalizacji. Uczestnicy muszą powiedzieć, która osoba z dwóch opisuje obraz, którego nie widzą, a która ma atrapę (brak obrazu) i dlatego kłamie. Ćwiczenie koncentruje się na wyobraźni i kreatywności zarówno uczestników opisujących, jak i słuchających, a element gry aktorskiej osoby kłamiącej, udającej, że patrzy na rzeczywisty obraz, dodaje czynnik grywalizacji. Wszystkie te aspekty trenują uważne słuchanie i analizę informacji, więc należy potraktować to jako kontekstowe ćwiczenie, które łączy struktury językowe z historiami i ludźmi - wszystko to zwiększa zdolność zapamiętywania w mózgu i motywację.

Czytanie

Mówiąc o informacjach kontekstowych historii, zwłaszcza te, które posiadają jakieś osobiste znaczenie dla uczniów, mają ogromny wpływ na zapamiętywanie wzorców w mózgu. Gra o nazwie "Co byś zrobił?" pozwala uczestnikom przeformułować i ocenić opisy trudnych sytuacji. Najpierw muszą odtworzyć treść informacji innym członkom grupy, a następnie wspólnie omówić historię, wyrażając swój osobisty punkt widzenia na daną sprawę. Przeformułowanie informacji pomaga utrwalić struktury językowe, a powiązanie z osobistymi doświadczeniami dodaje tematowi znaczenia. W rezultacie jest bardziej prawdopodobne, że treści edukacyjne będą przechowywane przez dłuższy czas. Wyraźnie widać, że personalizacja działa jako wzmacniacz uczenia się i zapamiętywania w sensie neurodydaktyki.

Pisanie

Inną grą opartą na aktorstwie i kreatywności jest "Program kulinarny". W tym przypadku uczestnicy tworzą przepis z dostarczonych składników (słownictwo) i prezentują go ekspresyjnie swojej publiczności. Im łatwiej i smaczniej to brzmi, tym lepiej. Z perspektywy nauki języka wszelkiego rodzaju opisy, a także wyrażanie przekonujących argumentów są niezbędne do podstawowego posługiwania się językiem. Dzięki tej grze uczestnicy tworzą spójną sieć informacyjną wokół nowego słownictwa, podczas gdy rozmowa o jedzeniu i kulturze jedzenia oferuje korzystne warunki dla powiązanych działań, takich jak wymiana poglądów na temat ulubionych potraw lub nawyków żywieniowych. Element aktorski może zwiększyć pewność siebie i staje się jeszcze bardziej kreatywny i zabawny, gdy prezentowane są nierealistyczne przepisy. Podsumowując, humor, ruch i pokazowy charakter zajęć doskonale pasują do nauki przyjaznej mózgowi.

Mówienie

Gra "Diva" łączy schematy zdań z grą aktorską i poszukiwaniem atrakcyjnych argumentów. Zawiera przesadę jako element zabawy, ponieważ istnieje humorzysta diva, która potrzebuje uspokojenia w swoich codziennych problemach. Mówiąc dokładniej, jeden z uczestników wciela się w postać divy (niezależnie od płci). Siedzi ona na krześle, podczas gdy krąg jej przyjaciół, fanów i pracowników - pozostali uczestnicy - stoją wokół niej w pełnej szacunku odległości i przekazują sugestie. Jeśli diva wykazuje negatywne nastawienie, należy szybko się wycofać, ponieważ należy obawiać się jej napadów złości. W takim przypadku ktoś inny spróbuje. Ten, komu uda się przekonać divę, przejmuje jej rolę i zasiada na tronie divy. W nowej rundzie ogłaszany jest nowy problem. Gdy uczestnicy poznają grę, mogą sami wymyślać nowe problemy. Siłą tej gry leży w absurdalności sytuacji i obejmuje podstawową umiejętność językową, a mianowicie udzielanie rad. Stanowi ona zabawne i szybkie podejście do kontekstowych okazji do mówienia i utrwalania perswazyjnych wzorców zdań. Poza tym promuje naukę poprzez ruch i kreatywność, ponieważ mózg ma tendencję do zapamiętywania niezwykłych, czyli niecodziennych informacji, takich jak daleko idące codzienne problemy, co pomaga w zapamiętywaniu omawianych tematów.

Podsumowując, wszystkie prezentowane gry i ćwiczenia zawierają niezbywalne elementy neurodydaktyczne, takie jak kontekstualizacja, osobiste znaczenie realnego świata, ruch, humor, włączenie emocji, grywalizacja i kreatywność. Wszystkie ćwiczenia można włączyć zarówno do zajęć online i jak i stacjonarnych, a także dostosować do odpowiednich poziomów językowych. Szczególnie dobrze sprawdzają się w ćwiczeniach rozluźniających i aktywizujących, zwiększając szanse na zapamiętanie omawianych tematów i pozytywne skojarzenia ze strony uczniów.

3.2.3 Wnioski

Celem rozdziału było przedstawienie nauczycielom pomysłów na zastosowanie neurodydaktyki w zajęciach dydaktycznych. W rozdziale przedstawiono praktyczne przykłady wszystkich aspektów neurodydaktyki, aby jak najbardziej ułatwić włączenie metod. Część teoretyczna, która uzupełniała praktyczne przykłady, miała na celu pomoc specjalistom edukacyjnym zrozumieć, czym jest neurodydaktyka i jakie są jej zalety. Jak pokazano w rozdziale, metody neurodydaktyczne mają szereg zalet w nauczaniu języków obcych. Miejmy nadzieję, że zachęci to nauczycieli do rozpoczęcia prowadzenia zajęć dydaktycznych bardziej przyjaznych mózgowi

4. KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA I PROBLEMY Z NIĄ ZWIĄZANE

W tym rozdziale po krótko przedstawiono, czym jest komunikacja oraz jaką rolę odgrywa we współczesnym społeczeństwie. Zebrane zostały najczęściej występujące problemy, mogące pojawić się w grupie zróżnicowanej etnicznie, językowo, religijnie, itp. oraz wskazówki, jak radzić sobie z tymi trudnościami. Celem rozdziału jest przygotowanie nauczycieli i koordynatorów do pracy w grupie wielokulturowej, a także wskazanie sposobów na radzenie sobie z mogącymi pojawić się problemami i trudnymi sytuacjami

4.1 KOMUNIKACJA – CZYM JEST I NA CZYM POLEGA?

Komunikacja wpływa na budowanie relacji z drugim człowiekiem. Współczesne społeczeństwo nie może funkcjonować bez komunikacji. Ponieważ jest to proces złożony i wcale niełatwy, dobrze jest zastanowić się, co to jest i co warunkuje efektywną komunikację.

image: Freepik.com

We współczesnym świecie komunikacja odgrywa niezwykle istotną rolę. Trudno wyobrazić sobie ludzi, organizacje czy instytucje, które w żaden sposób nie komunikują się ze sobą. Czym jest więc komunikacja i dlaczego jest ona taka ważna? Najogólniej mówiąc, jest to forma wymiany myśli między jej uczestnikami w taki sposób, że obie strony rozumieją komunikat w ten sam sposób. To bycie z kimś w relacji, przekazywanie nie tylko treści za pomocą tekstu, ale także uczuć, emocji, wiedzy, doświadczeń itp. W końcu to jeden z podstawowych elementów kultury. Śmiało można powiedzieć, że ludzie i całe społeczeństwa nie istnieją bez komunikacji. Trzeba jednak pamiętać, że to nie tylko słowa, które wypowiadamy lub piszemy. Do komunikacji w równym stopniu zaliczają się gesty, mimika, ton głosu, tempo mówienia, postawa i język ciała, dystans między rozmówcami, ubiór i wiele innych czynników wynikających ze skryptu kulturowego, w którym zostaliśmy wychowani lub obecnie funkcjonujemy. Biorąc to wszystko pod uwagę, łatwo dojść do wniosku, że efektywne, sprawne komunikowanie się z innymi nie jest proste i łatwo popełnić błąd.

4.2 KOMUNIKACJA W GRUPIE WIELOKULTUROWEJ

Komunikowanie się w obrębie własnej, dobrze znanej i rozumianej kultury może być nierzadko trudne. Zrozumiałe zatem, że porozumiewanie się w grupie wielokulturowej będzie znacznie trudniejsze i wymagało od nas większej ostrożności i uwagi, by nie urazić kogoś (choćby zupełnie niechcący) oraz żeby być dobrze zrozumianym.

image: Freepik.com

Uwaga: Jednym z podstawowych problemów w grupie wielonarodowościowej są stereotypy. Według definicji to 'przekonanie lub wyobrażenie o tym, jaki jest określony typ osoby lub rzeczy' (DoCE). W większości są one nieprawdziwe i szkodliwe, gdyż opierają się na uogólnieniach i uprzedzeniach. Z drugiej jednak strony my i nasz mózg potrzebujemy ich, bo upraszczają złożony świat i dają ogólne pojęcie o nim. W tym rozdziale przedstawimy kilka ogólnych przykładów, które będą się odnosić do większości osób z danego kręgu kulturowego, ale pamiętaj, proszę, że każdy jest inny i wyjątkowy.

Mówiąc zatem o komunikacji w grupie wielokulturowej trzeba uwzględnić nie tylko sam język, ale także wszystko to, co składa się na kulturę, a więc system wartości, religię, przekonania i uprzedzenia, funkcjonujące w danej grupie stereotypy, a także tradycje i zwyczaje. Pojawia się bowiem bariera nie tylko językowa, polegająca na niezrozumieniu lub braku odpowiednich słów czy wyrażań, ale także odmienna interpretacja gestów, znajomość kategorii myślowych danego języka oraz kontekstu. Dla przykładu niemałe zamieszanie może wywołać uniesiony w górę kciuk. Dla Europejczyków czy Amerykanów oznacza on 'wszystko w porządku'. Jednak w niektórych krajach azjatyckich lub Ameryce Łacińskiej może być obraźliwy, równoważny z pokazaniem środkowego palca. Jak widać, może to prowadzić do nieporozumień i niemiłych sytuacji.

Podobnie rzecz ma się z dystansem między rozmówcami, który w zależności od narodowości może wynosić od 0,3 m do nawet 1m. W krajach arabskich i południowoeuropejskich jest on bardzo mały. Rozmówcy stają blisko siebie, dotykają siebie wzajemnie, poklepują. Skandynawowie mogą czuć się w takiej sytuacji niekomfortowo, gdyż zachowują oni większy dystans, ceniąc sobie bardzo przestrzeń osobistą. Największą odległość zaś zachowują Japończycy, bo około 1 metra.

Gdy więc rozmawia Hiszpan z Japończykiem może dojść między nimi do swoistego "tańca", gdyż pierwszy z nich będzie się przysuwał, by być jak najbliżej swojego rozmówcy, drugi zaś będzie się od niego oddalał. Obydwa ruchy, choć w przeciwnych kierunkach, mają na celu okazanie szacunku rozmówcy i pokazanie zaangażowania w rozmowę. **Sprawne i komfortowe funkcjonowanie w grupie wielonarodowościowej wymaga od nas znajomości takich zachowań, a przede wszystkim otwartości na tradycje i zachowanie innych kultur.**

4.3 PROBLEMY W GRUPACH WIELONARODOWOŚCIOWYCH

image: Freepik.com

Rodzaj, intensywność i waga konfliktów w grupach wielonarodowościowych zależy od wielu czynników, takich jak narodowość uczestników, ich wiek, rodzaj grupy. Do najbardziej typowych problemów należą:

- **Konflikty polityczne na tle narodowościowym i/lub religijnym**
- **Uprzedzenia i stereotypy**
- **Etnocentryzm** – stawianie własnej kultury ponad innymi
- **Błąd atrybucji** – zamiast uwzględnić różnice kulturowe, ludzie obwiniają siebie nawzajem za nieefektywną komunikację, posądzając się o złą wolę
- **Odmienne podejście do roli edukacji i zaangażowanie w naukę** – Amerykanie chętnie chwala swoich uczniów, zaś Japończycy czy Chińczycy skupiają się przede wszystkim na popełnianych błędach, by z tego wyciągnąć naukę dla pozostałych (por. Białek: 2015).
- **Odmienne postrzeganie roli nauczyciela** – kultury azjatyckie uznają nauczyciela za niekwestionowany autorytet, więc nie będą skłonni do prowadzenia z nim sporów czy dyskusji. Z kolei Amerykanie czy Europejczycy chętnie zadają nurtujące ich pytania (por. Białek 2015)
- **Odmienne style uczenia się** – Azjaci z reguły są bardzo pilni i skupieni na pracy indywidualnej, Skandynawowie przyzwyczajeni są do metody projektowej i twórczego, aktywnego zdobywania wiedzy, a na przykład Amerykanie mają bardzo luźne podejście, chętnie pracują w grupach (cf. Białek 2015)

 Różne możliwości przyswajania nowego języka – oczywistym jest uczenie się języka, który należy do tej samej rodziny językowej jest znacznie prostsze niż uczenie się całkowicie odmiennego języka. Podobnie sprawa wygląda z alfabetem.

Geert Hofstede, holenderski psycholog społeczny zaproponował sześć podstawowych kwestii, z którymi społeczeństwo musi się uporać, aby się zorganizować. Nazywa się to wymiarami kultury. Każdy z nich został wyrażony w skali od 0 do 100 (<https://geerthofstede.com/>). Te 6 zasadniczych wymiarów to: Wskaźnik Dystansu Władzy, Indywidualizm kontra Kolektywizm, Męskość kontra Kobiecość, Wskaźnik Unikania Niepewności, Orientacja Długoterminowa, Pobłażanie kontra Powściągliwość (por. Hofstede 1980). Te 6 czynników może pomóc wyjaśnić i zrozumieć, dlaczego ludzie z różnych krajów zachowują się w określony sposób. Świadomość istnienia tych wymiarów może pomóc Ci zrozumieć uczniów i przewidzieć niektóre ich problemy. Więcej na ten temat możesz przeczytać tutaj:

<https://www.simplypsychology.org/hofstedes-cultural-dimensions-theory.html>.

Z kolei Erin Meyer ustalił 8 czynników i dla każdego z nich tworzy skalę. Niektóre narodowości plasują się na skrajnych lub środkowych pozycjach. Te czynniki to: komunikacja (niski/wysoki kontekst), ocena (bezpośrednia/pośrednia negatywna informacja zwrotna), przekonywanie (argumenty oparte na zasadach/argumenty oparte na zastosowaniach), przywództwo (egalitarne/hierarchiczne), podejmowanie decyzji (konsensus/jednostronne podejmowanie), zaufanie (zbudowane poprzez pracę/relacje), Niezgadzanie się (Konfrontacja/Unikanie konfrontacji) i Planowanie (Liniowy/Elastyczny czas) (por. Meyer 2014).

4.4 JAK ROZWIĄZYWAĆ PROBLEMY W GRUPACH WIELONARODOWOŚCIOWYCH?

Współcześnie trudno wyobrazić sobie przestrzeń, instytucję, zawód czy szeroko rozumiane miejsce pracy, w którym nie znajdowałoby się przedstawiciele różnych narodowości, kultur czy religii. Stąd też potrzeba wypracowania sposobów na radzenie sobie z potencjalnymi problemami..

image: Freepik.com

Grupy wielokulturowe stały się naturalnym środowiskiem każdego z nas. Nie jest to jednak nic złego czy niebezpiecznego. Jest zjawisko naturalne, a nierzadko wręcz pozytywne. Stykając się z tym, co inne, odmienne od tego, co znamy, rozwijamy się. Dowiadujemy się też wiele o sobie samych. Porównując

odmienne kultury z naszą, uczy się też wiele o naszych tradycjach, zwyczajach i zachowaniu, które mogą być na tyle oczywiste i naturalne, że całkowicie nieuświadomione. (por. Welskop 2013). „Przejdźcie od kompetencji komunikacyjnych we własnej kulturze do kompetencji komunikacyjnych między kulturami jest koncepcją kluczową” (Bennett, Hammer 2017). Rozwojowy model wrażliwości międzykulturowej zawiera 6 etapów, gdzie „pierwsze trzy etapy: zaprzeczenia, obrony i minimalizacji mają charakter etnocentryczny; odnoszą się do zagadnień związanych z doświadczaniem własnej kultury jako bardziej »centralnej wobec rzeczywistości«. Ostatnie trzy etapy: akceptacji, adaptacji i integracji mają charakter etnorelatywny; odwołują się do zagadnień związanych z doświadczaniem wszystkich kultur jako alternatywnych sposobów organizowania rzeczywistości. Poruszanie się po tych etapach nie jest nieuniknione; zależy to od potrzeby zdobycia większej kompetencji w komunikowaniu się poza pierwotnym kontekstem społecznym” (Bennett, Hammer 2017).

Dostrzegając wymienione wcześniej problemy i bariery instytucje szczególnie te nastawione na pracę w środowisku międzykulturowym, jak wielkie korporacje czy szkoły językowe, wypracowały szereg metod radzenia sobie z potencjalnymi konfliktami. Do najważniejszych należą:

- **Edukacja międzykulturowa** – jej celem nadrzędnym jest poznawanie nowych kultur, lepsze ich rozumienie oraz wzbogacanie własnej, a także uwrażliwianie na odmienność i kształtowanie świadomości o równości wszystkich kultur. Edukacja międzykulturowa pomaga w radzeniu sobie z uprzedzeniami i krzywdzącymi stereotypami, propaguje postawy tolerancji i dialogu. W efekcie ma doprowadzić do harmonijnego i partnerskiego współżycia osób z różnych kręgów kulturowych (por. Welskop 2013).
- **Szkolenia z zakresu różnic kulturowych** – ich celem jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnych ponad różnicami kulturowymi
- **Prezentacje uczniów dotyczące ich kultur** – warto zachęcać uczniów, aby pokazywali swoją kulturę, tradycje i obyczaje innym. Dzięki poznaniu historii i wartości obowiązujących w danym społeczeństwie, łatwiej jest zrozumieć postępowanie jej członków
- **Organizowanie dni poświęconych danej kulturze**
- **Warsztaty kulinarne, modowe czy makijażowe** – nic tak nie jednoczy ludzi jak jedzenie czy wspólne hobby. Można zachęcać uczniów do pokazywania tradycyjnych potraw, strojów czy makijażu. Doświadczenie innej kultury poprzez „wejście w nią”, na przykład przez założenie tradycyjnego ubrania może pomóc w jej zrozumieniu.
- **Warsztaty dotyczące stereotypów** – mogą przebiegać w dwóch formach: do narodowości uczestnicy sami muszą dopisać kojarzący się z nią stereotyp lub do stereotypu mają podać jakie narodowości dotyczy. W obydwu przypadkach należy omówić z uczniami prawdziwość tych stwierdzeń oraz podjąć próbę wyjaśnienia, skąd się wzięły

A co w przypadku, gdy konflikty na tle narodowościowym czy religijnym są na tyle silne i mocno zakorzenione w umysłach członków danej grupy, że edukowanie i pokazywanie, że mimo różnic jesteśmy do siebie bardzo podobni nie przynosi pożądanego rezultatu? Jest to niezwykle trudna i delikatna sytuacja, ale nie można jej wykluczyć, szczególnie gdy na przykład w klasie lekcyjnej na kursie językowym spotkają się przedstawiciele krajów czy grup etnicznych, które od lat pozostają w stanie wojny czy otwartego i oficjalnego konfliktu. Do takich grup można zaliczyć Palestyńczyków i Izraelczyków, Kurdów i Turków, Chińczyków i Tajwańczyków, czy obecnie Ukraińców i Rosjan. W takiej sytuacji, gdy nie ma woli porozumienia, osoby zarządzające daną placówką czy firmą są zmuszone do podjęcia bardziej radykalnych działań, takich jak:

- **Zmiany strukturalne** – przy zapisach studentów i organizacji grup warto wziąć pod uwagę ich pochodzenie i tak dobierać skład osobowy, by uniknąć ryzykownych połączeń. W przypadku, gdy owe konflikty wyjdą na jaw później, dyrektor czy menager może dokonać pewnych rozsad i przesunąć zaangażowane w konflikt osoby do innych grup czy na inne stanowiska tak, by ograniczyć ich kontakt.
- **Interwencja** – w przypadku mocno zaognionej sytuacji i brak chęci współpracy dyrektor czy menager może podjąć interwencję i wezwać takie osoby na rozmowę, zastosować przewidziany wymiar kar czy zagrozić ewentualnymi konsekwencjami.
- **Wykluczenie** – jest to metoda ostateczna i powinna być stosowana tylko w sytuacjach krytycznych. Polega na usunięciu studenta ze szkoły. Pracownicy bowiem muszą myśleć o całej grupie i zapewnić bezpieczeństwo wszystkim osobom.

5. JAK OPRACOWAĆ I ZORGANIZOWAĆ INTENSYWNY KURS JĘZYKOWY?

Co należy uwzględnić na etapie przygotowawczym? W jaki sposób można zintegrować przyjazne dla mózgu nauczanie i uczenie się w ramach intensywnego kursu języka kraju przyjmującego? Opracowanie intensywnego kursu językowego dla dorosłych i młodzieży, którzy chcą nauczyć się języka kraju przyjmującego, jest trudnym przedsięwzięciem. Skuteczność intensywnego kursu językowego zależy od jego projektu i organizacji, która obejmuje wiele ważnych elementów. Prowadzący muszą wziąć pod uwagę kilka istotnych aspektów, aby stworzyć sprzyjające środowisko uczenia się, które odpowiada zainteresowaniom, potrzebom, stylom poznawczym i cechom osobistym uczniów. W części 1 omówiono kluczowe kroki związane z ustanowieniem intensywnego kursu w języku kraju przyjmującego, podczas gdy w części 2 przedstawiono zestaw pomysłów na opracowanie udanego i angażującego intensywnego kursu językowego, biorąc pod uwagę różne profile uczniów.

5.1 ORGANIZACJA INTENSYWNEGO KURSU JĘZYKA KRAJU PRZYJMUJĄCEGO

W tej sekcji przedstawiamy kroki, które należy podjąć, aby stworzyć angażujące i skuteczne środowisko uczenia się dla uczniów na różnych poziomach biegłości językowej, wykorzystując neurodydaktykę, zintegrowane cele kursu i narzędzia do *blended learning*.

1. Określenie poziomów biegłości językowej za pomocą testów kwalifikacyjnych

Przed opracowaniem i zorganizowaniem intensywnego kursu językowego niezbędna jest dokładna ocena poziomu biegłości językowej uczniów. Wdrożenie kompleksowego testu kwalifikacyjnego może w tym pomóc, ponieważ zapewnia on podstawowe ramy dla grupowania uczniów w oparciu o stopień ich kompetencji językowych, umożliwiając nauczycielom dostosowanie treści kursu do zróżnicowanych potrzeb uczniów.

2. Indywidualne style uczenia się z perspektywy neurodydaktycznej

Zrozumienie neurodydaktycznych komponentów przyswajania języka jest niezbędne do dostosowania materiałów szkoleniowych i zajęć do preferencji i mocnych stron każdego ucznia. Poszczególne osoby mają różne style uczenia się, a integracja emocji, humoru, ruchu, muzyki i innych doświadczeń sensorycznych może pomóc w przyswajaniu języka. Instruktorzy mogą stworzyć dynamiczne i angażujące środowisko uczenia się, zaspokajając różne osobiste preferencje, co może zwiększyć motywację uczniów i utrwalić język.

3. Wdrażanie działań neurodydaktycznych w celu kompleksowego przyswajania języka

Aby zapewnić kompleksowe przyswajanie języka, kurs powinien być zaprojektowany tak, aby obejmował różne elementy językowe na różnych poziomach zaawansowania. Obejmuje to:

 Strukturę: Różne poziomy biegłości językowej wymagają odmiennego ukierunkowania. Na przykład początkujący uczniowie (A1) mogą angażować się w ćwiczenia

fonetyczne, podczas gdy średnio zaawansowani (B1) zagłębiają się w bardziej złożone struktury gramatyczne.

 Słownictwo: Przyswajanie słownictwa powinno być dostosowane do poziomu zaawansowania uczniów. Początkujący mogą uczyć się codziennych terminów komunikacyjnych (A1), podczas gdy średniozaawansowani (B1) zajmują się złożonymi elementami leksykalnymi, związkami frazeologicznymi i rozróżnianiem leksykalnych niuansów.

 Funkcje komunikacyjne: Każdy poziom powinien nadawać priorytet różnym funkcjom komunikacyjnym. Początkujący uczniowie (A1) mogą skupić się na podstawowych prośbach i wyrażeniach, podczas gdy średniozaawansowani (B1) zagłębiają się w bardziej zniuansowane funkcje, takie jak wyrażanie zgody, niezgody i argumentacji.

4. Projektowanie zintegrowanych celów kursu

Integracja celów poznawczych, emocjonalnych, społecznych, kulturowych, kinestetycznych i sensorycznych w ramach programu nauczania sprzyja holistycznemu poznawaniu języka. Cele poznawcze powinny promować umiejętności myślenia wyższego rzędu, cele emocjonalne powinny zachęcać do wyrażania siebie i zrozumienia, cele społeczne powinny wspierać zarządzanie relacjami, a cele kulturowe powinny zwiększać świadomość międzykulturową. Ponadto cele kinestetyczne i sensoryczne powinny być zintegrowane w celu poprawy umiejętności motorycznych i wielozmysłowego uczenia się.

5. Wykorzystanie narzędzi *blended learning*

Wybór odpowiednich narzędzi do *blended learning* może znacznie zwiększyć skuteczność intensywnego kursu językowego. Zintegrowane platformy nauczania (np. ClassDojo) i mobilne aplikacje edukacyjne (np. Goose Chase, Storyjumper, Padlet) ułatwiają dostarczanie treści i zapewniają różnorodne interaktywne i angażujące zajęcia. Platformy grywalizacyjne (np. Classcraft, Quizziz, Kahoot) pomagają w ocenie postępów indywidualnych i grupowych, zapewniając interaktywne i angażujące doświadczenie edukacyjne..

6. Ułatwianie zróżnicowanych wzorców interakcji

Wzorce interakcji w ramach kursu mają kluczowe znaczenie dla zaangażowania i praktyki językowej. Obejmują one:

 Interakcja między uczniem a treścią: Włączenie multimediiów, działań, zadań, samooceny i projektów w celu zaangażowania uczniów w treść kursu.

 Interakcja uczeń-instruktor: Ułatwienie bezpośrednich i internetowych kanałów komunikacji dla uczniów w celu interakcji z instruktorami i uzyskania wyjaśnień.

 Interakcja uczeń-uczeń: Promowanie wzajemnej oceny, gier, konkursów, dyskusji i prezentacji w celu wspierania współpracy i praktyki językowej.

Interakcja uczeń - społeczność: Łączenie uczniów ze społecznością praktyków poprzez zaproszonych prelegentów, symulacje i dostęp do odpowiednich zasobów, wzbogaca kulturowe i kontekstowe aspekty przyswajania języka.

7. Pokonywanie wyzwań i dostarczanie rozwiązań

Podczas prowadzenia intensywnego kursu językowego mogą pojawić się różne wyzwania.

- **Problemy techniczne:** Wspieranie elastyczności w *blended learning* w celu uwzględnienia kwestii technicznych związanych z platformami online i łącznością internetową.
- **Kwestie związane z zasobami ludzkimi:** Przydzielenie odpowiednio przygotowanych kulturowo nauczycieli dostosowanych do pochodzenia uczniów oraz przeszkolenie instruktorów w zakresie metody neurodydaktycznej.
- **Wrażliwość kulturowa:** Rozwijanie świadomości międzykulturowej wśród nauczycieli w celu poszanowania i wpajania lokalnych wartości przy jednoczesnym promowaniu nauki języka.
- **Różnorodność poziomów językowych:** Zapewnienie dostępu do działań dostosowanych do różnych poziomów, przypisywanie ról w pracy w parach/grupach w celu uwzględnienia różnic oraz projektowanie działań opartych na wielu typach inteligencji.

5.2 SPOSTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA INTENSYWNEGO KURSU JĘZYKOWEGO

W tej sekcji przedstawiamy kilka spostrzeżeń dotyczących projektowania intensywnego kursu językowego, które obejmują takie aspekty, jak dostosowanie do potrzeb uczniów, style poznawcze, charakter emocjonalny, zobowiązania zewnętrzne, motywacja, biegłość technologiczna, dynamika grupy, elementy kulturowe, samoocena i informacje zwrotne.

1. Dostosowanie do zainteresowań i potrzeb uczniów

Podstawą udanego intensywnego kursu językowego jest dostosowanie treści i działań do zainteresowań uczniów, celów i konkretnych potrzeb związanych z nauką języka. Przeprowadzenie analizy potrzeb może pomóc zidentyfikować indywidualne cele i odpowiednio dostosować program nauczania, wspierając w ten sposób bardziej odpowiednie doświadczenie edukacyjne.

2. Dostosowanie do indywidualnych stylów poznawczych

Aby edukacja językowa była skuteczna, należy rozpoznać i uwzględnić indywidualne typy poznawcze. Prowadzący powinni stosować różne podejścia, aby dostosować się do różnych stylów uczenia się, takich jak wizualne, słuchowe, kinestetyczne lub analityczne. Stosowanie różnych stylów nauczania może poprawić rozumienie i zapamiętywanie informacji językowych przez uczniów.

3. Promowanie indywidualnej, autonomicznej pracy intelektualnej

Na intensywnym kursie szczególnie ważne jest zachęcanie uczniów do zdobywania autonomii w nauce języka. Umożliwienie uczniom angażowania się w krytyczne myślenie, zadawanie pytań, formułowanie osądów i zastanawianie się nad swoimi postępami może pomóc im wziąć odpowiedzialność za swoją naukę i stać się samodzielnyimi uczniami języka.

4. Uwzględnienie osobowości i charakteru emocjonalnego

Zrozumienie osobowości i cech emocjonalnych uczniów jest ważne dla budowania pomocnego i integracyjnego środowiska uczenia się. Instruktorzy powinni stosować techniki nauczania oparte na empatii, aby budować dobre doświadczenia emocjonalne, które zwiększają pewność siebie i chęć podejmowania ryzyka w używaniu języka.

5. Dostosowanie do zobowiązań zewnętrznych

Uwzględnienie zewnętrznych zobowiązań uczniów, takich jak praca, projekty, terminy i obowiązki rodzinne/społeczne, odgrywa ważną rolę w budowaniu elastycznych ram kursu. Oferowanie zaplanowanych i asynchronicznych alternatyw nauki może zaspokoić różnorodne potrzeby uczniów, jednocześnie umożliwiając im połączenie nauki języka z innymi zobowiązaniami.

6. Wykorzystanie motywacji i zaangażowania

Zrozumienie, dlaczego uczniowie decydują się na udział w intensywnym kursie językowym, może pomóc instruktorom w dostosowaniu materiałów i zajęć tak, aby utrzymać wysoki poziom entuzjazmu i zaangażowania. Co więcej, zachęcanie uczniów do dodatkowej samodzielnej nauki lub zanurzenia się w języku poza klasą pomaga przyspieszyć rozwój biegłości językowej.

7. Integracja umiejętności korzystania z technologii

Włączenie technologii do kursu może poprawić doświadczenia edukacyjne. Niezbędne jest dostosowanie się do aktualnych umiejętności technicznych uczniów. Aplikacje do nauki języków, narzędzia internetowe i multimedia mogą pomóc w stworzeniu dynamicznego i angażującego środowiska uczenia się.

8. Uwzględnienie charakterystyki grupy

Zasadnicze znaczenie ma uznanie różnorodności osób uczących się w grupie, w tym ich pochodzenia, celów i ról. Prowadzący powinni dążyć do stworzenia współpracującej i wspierającej społeczności uczącej się, która promuje interakcje rówieśnicze i wzajemne uczenie się.

9. Tworzenie sprzyjającej atmosfery do nauki

Stworzenie pozytywnej i integracyjnej atmosfery w klasie może poprawić ogólne doświadczenie edukacyjne. Zachęcanie do otwartej komunikacji, szacunek dla różnych perspektyw i poczucie przynależności mogą motywować uczniów do aktywnego uczestnictwa i podejmowania ryzyka w posługiwaniu się językiem docelowym.

10. Zapewnienie szerokich możliwości ćwiczeń

Intensywny kurs powinien oferować uczniom wiele możliwości ćwiczenia umiejętności językowych w autentycznych kontekstach. Odgrywanie ról, symulacje, dyskusje grupowe i rzeczywiste zadania mogą wspierać produkcję językową i zwiększać pewność siebie uczniów w posługiwaniu się językiem.

11. Włączanie elementów (między)kulturowych

Włączenie aspektów kulturowych do kursu językowego może wspierać kompetencje i wrażliwość międzykulturową. Odkrywanie norm kulturowych, tradycji i stylów komunikacji w kraju przyjmującym może wzbogacić zrozumienie języka i umiejętności komunikacyjne uczniów.

12. Zachęcanie do samooceny i wzajemnej oceny

Umożliwienie uczniom samooceny ich postępów językowych i dostosowanie ich wyników do opisów poziomów może zwiększyć świadomość metapoznawczą i sprzyjać uczeniu się zorientowanemu na cel. Dodatkowo, wprowadzenie oceny rówieśniczej może promować konstruktywne informacje zwrotne i wspólne uczenie się.

13. Zapewnienie wzajemnej informacji zwrotnej i czasu na dyskusję

Promowanie środowiska uczenia się bogatego w informacje zwrotne, w którym uczniowie otrzymują terminowe i konstruktywne informacje zwrotne od instruktorów i rówieśników, może poprawić rozwój umiejętności językowych. Przeznaczenie czasu na dyskusje i refleksje może jeszcze bardziej skonsolidować zrozumienie i zaangażowanie uczniów w język.

Poniższa tabela przedstawia typologię elementów neurodydaktycznych i oferuje praktyczne sugestie dotyczące projektowania intensywnych kursów dostosowanych do indywidualnych cech uczniów i poziomów biegłości językowej.

ELEMENTY NEURODYDAKTYCZNE	A1	A2	B1	B2
<i>SPOSTRZEŻENIA DOTYCZĄCE NAUCZYCIELI</i>				
dokładność fonologiczna i wymowa	x	x		
odpowiednie techniki korekty i przekazywania informacji zwrotnych		x	x	x
neurokomunikacyjne techniki rozwijania płynności mówienia			x	x
mowa ciała (gesty, ruchy)	x	x	x	x
świadomość indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów	x	x	x	x
odnoszenie koncepcji do doświadczeń uczniów	x	x	x	x
wybór doświadczeń edukacyjnych odpowiednich do poziomu nauki	x	x	x	x
Wykorzystywanie różnych stylów uczenia się	x	x	x	x

wyłączne używanie języka docelowego	x	x	x	x
<i>STUDENTS-RELATED INSIGHTS</i>				
style uczenia się	x	x	x	x
strategie uczenia się	x	x	x	x
uwaga uczniów	x	x	x	x
<i>STUDENTS' INTERACTION IN CLASS</i>				
praca w grupach, parach i całą klasą	x	x	x	x
praca oparta na projektach			x	x
odgrywanie ról		x	x	x
aktywności oparte na grach	x	x	x	x
<i>TEACHER RELATED INTERACTION</i>				
stosowanie technik moderacji (wykorzystywanie wiedzy i doświadczeń grupy do rozwiązywania problemów)			x	x
atmosfera nauki	x	x	x	x

<i>SPOSTRZEŻENIA DOTYCZĄCE MATERIAŁÓW</i>				
Materiały dydaktyczne oparte na pracy mózgu	x	x	x	x
teksty autentyczne	x	x	x	x
Komunikacja wielokanałowa	x	x	x	x
grywalizacja	x	x	x	x
<i>MECHANIZMY LOGICZNE</i>				
indukcja	x	x	x	x
dedukcja		x	x	x
<i>UCZENIE SIĘ WIELOZMYŚLOWE</i>				
modelowanie	x	x	x	x
zajęcia na świeżym powietrzu	x	x	x	x

Uważnie rozważając kroki i perspektywy przedstawione w tych dwóch sekcjach, instruktorzy mogą zaprojektować i zorganizować intensywny kurs językowy, który będzie angażujący, skuteczny i dostosowany do różnorodnych potrzeb i oczekiwań uczniów na różnych poziomach biegłości językowej. Zachęcamy prowadzących i nauczycieli do dostosowywania i uzupełniania tych sugestii w oparciu o ich wiedzę pedagogiczną i unikalne cechy ich uczniów.

BIBLIOGRAFIA

Barkley E. F., Major C. H., & Cross K. P. (2014). *Collaborative Learning Techniques: A Handbook for College Faculty*. Jossey-Bass

Benavidez V. & Flores R. (2019). "La importancia de las emociones para la neurodidáctica." *Wimb Lu* 14(1), pp. 25-53.

Bennett M. J. & Hammer M. (2017), *A developmental model of intercultural sensitivity*. "The international encyclopedia of intercultural communication", 1(10).

Białek K. (2015), *Międzykulturowość w szkole. Poradnik dla nauczycieli i specjalistów*. - *Dictionary of Contemporary English* (2009), M. Mayor ed.

Biggs J. & Tang C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University*. McGraw-Hill Education

Brookfield S. D. (2015). *The Skillful Teacher: On Technique, Trust, and Responsiveness in the Classroom*. Jossey-Bass

Conkan D. (2018). "Neurodidactics: The Selection of Teaching Materials for German as a Foreign Language." In *Education, Reflection, Development – ERD 2018*, ed. by Vasile Chis and Ion Albulescu, pp. 409-418. London: Future Academy.

Doff S. (2020). *Methoden des kommunikativen Fremdsprachunterrichts*. In W. Hallet, F. Königs, & H. Martinez (Eds.), *Handbuch Methoden im Fremdsprachenunterricht*. Klett Kallmeyer

Duart J. M. & Snyder N. T. (2006). *Mastering Online Marketing*. Atlantic Publishing Group

Funk H. et al. (2014). *Aufgaben, Übungen, Interaktion (Deutsch Lehren Lernen 4)*. Klett-Langenscheidt.

Gibbs G. & Habeshaw T. (1998). *Preparing to Teach: An Introduction to Effective Teaching in Higher Education*. Open University Press.

Grein M., Nagels A., & Riedinger, M. (2022). *Neurodidaktik AKTUELL: Grundlagen für Sprachlehrende*. Hueber.

Goset Poblete J. & Zumelzu Cornejo E. (2021). "Using neurodidactics for design of a teaching improvement." *InterCambios* 8(2), pp. 41-49.

Hofstede G. (1980), *Culture and organizations*, "International studies of management & organization", 10 (4), pp. 15-41.

Jensen E. (2008). *Brain-based Learning. The New Paradigm of Teaching*, 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Corwin Press

Jensen E. (2013). *Teaching with the Brain in Mind*. Association for Supervision and Curriculum Development

Lucas-Oliva I., Toledo-Vega G., & Núñez-Román F. (2022). "From Neurodidactics to Language Teaching and Learning: The Emotional Approach." *Theory and Practice in Language Studies* 12(8), pp. 1457-1467.

McLean P. (1990). *Education and Brain*. Chicago Press.

Meyer E. (2014), *The Cultural Map*.

Moore M.G. (1989). "Editorial: Three types of interaction." *The American Journal of Distance Education* 3(2), pp. 1-7.

Moravcová L., & Maďarová, L. (2016). Neurodidactics and its utilisation in the field of language teaching. In Slovak University of Agriculture (Ed.), *International Scientific Days 2016. The Agri-Food Value Chain: Challenges for Natural Resources Management and Society*, pp. 634-639.

<http://dx.doi.org/10.15414/isd2016.s8.09>

Nilson L. B. (2016). *Teaching at Its Best: A Research-Based Resource for College Instructors*. Jossey-Bass

Palloff R. M., & Pratt K. (2013). *Lessons from the Virtual Classroom: The Realities of Online Teaching*. Jossey-Bass.

Ramsden P. (2003). *Learning to Teach in Higher Education*. Routledge

Ratey J. J. (2008). *Spark: The Revolutionary New Science of Exercise and the Brain*. Little, Brown Spark

Reimann D. (2020). *Methoden des interkulturellen Fremdsprachenlernens*

Siemens G., & Tittenberger P. (2009). *Handbook of Emerging Technologies for Learning*. University of Manitoba

Sousa D.A. (2011). *How the brain learns*. Corwin Press

Sousa D.A. (2022). *How the brain learns*, 6th edition. Thousand Oaks, California: Corwin

Willis J. (2006). *Research-Based Strategies to Ignite Student Learning*. ASCD.

Welskop W. (2013), *Rola nauczyciela w edukacji międzykulturowej*, (in:) *Language and The Environment*, U. Michalik, M. Michalska-Suchanek ed., V. II, pp.41-49.

Bibliografia online:

<https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/>

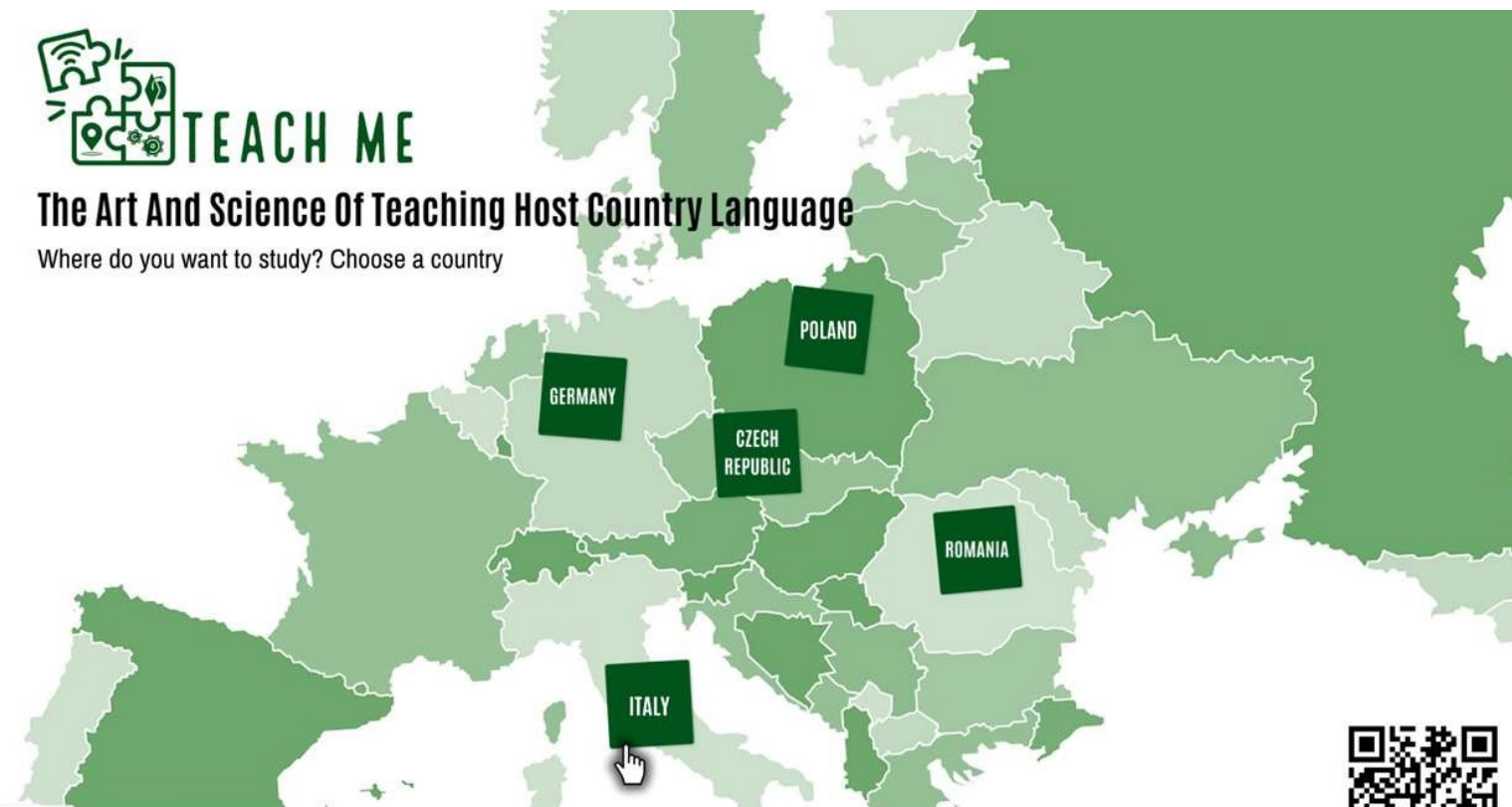
<https://www.simplypsychology.org/hofstedes-cultural-dimensions-theory.html>

TEACH ME

The Art And Science Of Teaching Host Country Language

Where do you want to study? Choose a country

Co-funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.

TEACH ME